

Puchar ozdobny — roztruchan

- Autor Georg (Jörg) Ruel
- Czas powstania 1598–1613
- Miejsce powstania Norymberga, Niemcy
- Wymiary wysokość: 31 cm, długość: 16,5 cm
- Numer inwentarzowy MT.IV.207/a-b
- Muzeum [Muzeum Okręgowe w Tarnowie](#)
- Oddział Ratusz w Tarnowie
- Tematy [władza](#), [wokół stołu](#), [natura](#)
- Technika [odlewanie](#), [cyzelowanie](#), [złocenie](#)
- Materiał [srebro](#)
- Prawa do obiektu Muzeum Okręgowe w Tarnowie
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [szlachta](#), [kielich](#), [magnateria](#), [naczynie](#), [złotnictwo](#), [2D](#), [zwierzęta](#), [domena publiczna](#)

Srebrne naczynia przechowywane i gromadzone w staropolskich dworach oprócz użytkowych pełniły

także funkcje reprezentacyjne. Istniała również osobna grupa naczyń o charakterze przede wszystkim dekoracyjnym, których oryginalna, wyszukana forma, doskonałość kompozycji oraz użyte do wytworzenia materiały miały przede wszystkim olśniewać i wzbudzać zachwyt gości. Były to wyroby luksusowe, a ze względu na bardzo wysoką cenę mogli sobie na nie pozwolić jedynie najzamożniejsi — magnaci i najbogatsza szlachta. Przedmioty takie miały stanowić materialny dowód zamożności ich posiadacza, ale także świadczyć o jego wyrafinowanym guście artystycznym.

W epoce renesansu, manieryzmu i baroku typowymi naczyniami tego typu były roztruchany — wielkie, srebrne puchary zwykle w kształcie zoomorficznym (na przykład orła, pawia, gryfa, sowy, lwa), używane do wznoszenia szczególnie uroczystych toastów oraz dekorowania stołów. Oprócz srebra i złota do ich wykonania i dekoracji używano także materiałów egzotycznych: muszli ślimaków morskich (takie naczynia nosiły nazwę nautilusów), orzechów kokosowych, strusich jaj, rogów nosorożca, kości słoniowej czy bursztynu, osadzanych w misternej roboty srebrnych i złotych oprawach. Puchary takie często dekorowano postaciami mitologicznymi oraz bóstwami morskimi, ich emblematami i atrybutami. W XVI wieku wytwarzano je głównie w Norymberdze i Augsburgu, a w wieku XVII także w Gdańsku. Zachowane do dziś naczynia tego typu są świadectwem najwyższego kunsztu dawnych mistrzów złotniczych oraz stanowią odbicie gustów epoki, w której powstały.

Opracowanie: Łukasz Sęk (Muzeum Okręgowe w Tarnowie), © wszystkie prawa zastrzeżone